

JUBILEUMOK – BŐVÜLŐ KAPCSOLATOKKAL

Döntők után

Újra elismerésre méltó kép rajzolódott ki az alapítványunkhoz és magazinunkhoz különösen szoros szálakkal kötődő, nagy múltú és széles körben elismert természet- és környezetismereti tanulmányi versenyek nemzetközi, illetve országos döntőiből. Mind az öt tudáspróba szervezői arról számolhattak be, hogy dicséretes teljesítményt nyújtottak a kötelezőt meghaladó ismeretek elsajátítására vállalkozó benevezettek a tavaly meghirdetett megmérettetések során.

A legjobbak próbatételeinek résztvevői azzal is kiérdemelték a nagy tekintélyű zsűrik elismerését, hogy a felkészültségüket több nézőpontból is próbára tevő, összetett feladatok megoldásakor 68–70 százalékos átlagteljesítményt értek el. Azt is bizonyítva, hogy az elhivatottság, a kitartás és az elvégzett munkára épülő bizakodás ezen a területen is meghozza a gyümölcsét.

Az Egerben, Győrben és Mezőtúron lezajlott döntőkhöz megtisztelő rangot adó jubileum is társult. A Teleki Pál Földrajz-Földtan Verseny és a Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny egyaránt 25 esztendő lett, míg a Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatverseny történetének huszonötödik, illetve 18. évét zárta 2017-ben, elsőként kezdeményezve a határon túli magyar pedagógus szövetségekkel való együttműködést.

Mindezt még értékesebbé, különlegesebbé tette, hogy a Magyar Természetudományi Társulat kezdeményezésére és fáradozásainak eredményeként a Herman Ottó-, a Teleki Pál- és a Hevesy György-verseny intézményesített formában is nemzetközi méretűvé szélesedett. A tehetséggondozás Kárpát-medencei fórumaként várta, fogadta a döntő résztvevőit.

A szomszédos országok magyarlakta településeinek diákjai immár szervezetek közötti megállapodások alapján saját hazájukban kapcsolódhattak be az érdeklődésükkel összhangban álló tudáspróbaiba, és így érdemelhették ki, hogy legjobbjai részt vehessenek a díjakat is odaitélő, határon inneni megmérettetéseken. Ennek eredményeként már öt ország képviselői találkozhattak a számadó összejöveteleken, kifejezve, hogy a tudás és ennek gyarapítása nem ismer határokat. Az összetartozás abban is kifejeződött, hogy a dobogós helyezettek felkészítőikkel részt vehettek a Parajdon júliusban megtartott egyhetes I. Kárpát-medencei Tehetséggondozó Tábor színes programjain.

A versenyek abban is segítenek, hogy korunk *Nyilas Misjei* és *Árvácskái* ne maradjanak sorsukba zárva, mint a regények lapjain. A nemzetközi döntőn olyan fiatalokkal is találkozhattunk, akik távoli kistélepülésről érkeztek, és szerény körülmények között élnek. Ezért is minden tiszteletet megérdemelnek a nagyszerű szellemi megmérettetések életre hívói, kiírói:

a *Magyar Természetudományi Társulat*: XXVII. Herman Ottó Kárpát-medencei Biológia Verseny (rendező: Alföldkutatásért Alapítvány); XXV. Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz-Földtan Verseny; XXVIII. Hevesy György Kárpát-medencei Kémia Verseny (www.mtte.hu);

a *Benkő Gyula Környezet- és Természetvédelmi Oktatópont*: Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny (www.kaankaroly.hu);

a *Kőrös Környezeti Nevelési Versenyszervezési Nonprofit Kft.*: Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatverseny (www.korisonprofit.hu).

A szervezésben nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak a megyei pedagógiai oktatási központok (POK), megsokszorozva a kiírók előfeszítéseit. Nélkülözhetetlen volt a versenyzők családi háttere, amely a pedagógussal együtt teremtett ideális feltételeket a felkészüléshez. Ugyanígy minden elismerést megérdemelnek a mentorok, továbbá a versenyek „névtelen” segítőtársai, mert mindannyiuk együttes munkája testesül meg minden tudáspróba valamennyi fordulójában.

A mecénások közül különösen fontos szerepet tölthettek be a Nemzeti Együttműködési Alap és a Nemzeti Tehetség Program pályázatai. Az alföldi tudáspróbák esetében a Herman Ottó Intézet, a Sajó Károly-versenynél a Balassi Intézet és Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata segítségével. Sokat jelentettek a versenyeknek otthont adó intézmények költségkímélő szolgáltatásai, valamint néhány verseny esetében az Országos Erdészeti Egyesület hathatós materiális és anyagi hozzájárulása. Valamennyi támogató azt tapasztalhatta a pályázatok lezárása után, hogy az anyagi eszközök kizárólag a tehetséggondozás céljainak megvalósulását segítették.

Ezért is bízunk abban, hogy a mecénások az új tanévben is megtalálják a sikersorozat folytatásának pénzügyi alapjait, ezzel is elismerve a felkészítő-tanárok és a versenyzők kiemelkedő munkáját.

KAÁN KÁROLY-VERSENY

Mezőtúr

A pedagógustársadalom kezdeményezésére útjára indult negyedszázados tehetséggondozó tudáspróba a természet sokoldalú megismerését és megértését segíti. Beágyazódottságáról sokat mond, hogy első meghirdetésétől napjainkig 240 ezer tanuló állt a startvonalára, legutóbb két nyelvtestvérünk már a határon túlról is. Eddig mintegy másfél száz oktatási intézmény kapcsolódott be a munkájába. Páratlan ívű sikerességének fedezete a felkészítőtanárok pótolhatatlan, példás tevékenysége, és a versenyszervező *dr. Krizsán Józsefné*

fáradhatatlan, lehetetlen nem ismerő munkája, lelkiismeretessége.

Az idei verseny a 150 esztendeje született névadó szellemiségében zajlott. Mind az elméleti, mind a terepgyakorlati forduló az erdő és az ember, valamint a növénytársulások összehasonlító elemzését állította a középpontjába. A 2016/2017. tanévben hatezer-kilencszáz tanuló vett részt az iskolai megmérettetéseken, kilenc százalékkal több, mint az előző esztendőben. A tizenkilenc megyében és Budapesten egy

időben tartott második fordulóban 968 tanuló versenyzett 400 felkészítőtanár segítségével.

A Református Kollégium, Gimnázium, Szakgimnázium és Óvoda dísztermében megnyitott döntőnek tizenkilenc településről huszonöt fiatal volt a hivatalos résztvevője.

Az ötödikes és a hatodikos versenyzők háromnapos tudáspróbája a kiselőadások bemutatásával kezdődött. A témakinálat ezúttal is nagyon változatos volt. A szakmai zsűri most is az életkori sajátosságoknak megfelelő, önálló megfigyeléseket értékelte legtöbbször. Ezek köré

az idén tovább bővült, és ezzel is magyarázható a kiélezett küzdelem.

A mindig színes, vonzó egész napos terepgyakorlat helyszíne a Tiszaigari Arborétum és a Hortobágyi Nemzeti Park volt, ahol az ott élő, fontosabb fajok és társulások hétköznapi életét figyelhették meg a fiatalok, arra is keresve a választ, hogy mi van ott és miért. Az itt gyűjtött ismeretek alapján a résztvevők írásbeli fordulón idézhették fel a látottakat és a hallottakat.

A szellemi erőpróba utolsó napja az elméleti forduló jegyében zajlott. A fiatalok változatos feladatsorok megoldásával bizonyíthatták a kötelezőt meghaladó ismeretek birtoklását. A legeredményesebb versenyző 85, további három

80 százalékos teljesítményt ért el.

A versenybizottság a jövőre vonatkozóan – a pedagógusok bevonásával – a továbblépés lehetőségén gondolkodik, amely egyebek között a modern kommunikációs eszköztár jobb hasznosítását is vizsgálja.

A VERSENY VÉGEREDMÉNYE

1. **BAKOS ESZTER**, Verpelét, Verpeléti Arany János Általános Iskola és Reményi Ede AMI (felkészítő tanára: *Kovács Sándorné*),
2. **DUDÁS ISTVÁN**, Budapest, Kőbányai Bem József Általános Iskola (*Tóth Géza*),
3. **TÓTH NOÉMI**, Karcag, Karcagi Nagykun Református Általános Iskola (*Jobbágy Ildikó*).

A verseny legjobbjai balról jobbra: Bakos Eszter, Dudás István és Tóth Noémi felkészítőikkel
FOTÓ | UZSOKI JÁNOS

HERMAN OTTÓ-VERSENY

Kisújszállás

A rangos tudáspróba immár XXVII. fordulója a környezetbiológia iránt elmélyülten érdeklődő 13-14 éves Kárpát-medencei fiataloknak kínálta a bizonyítás lehetőségét. A nemzetközi döntőben a huszonöt legfelkészültebb hazai tanuló mellett a szomszédos országok magyar anyanyelvű iskoláiból és a külhoni területi döntőkből továbbjutott tíz diák vívott izgalmas szellemi küzdelmet.

A legnépszerűbb programra, a terepgyakorlatra szombaton került sor. Dr. Tóth Albertnek, a versenybizottság elnökének szinte legendássá vált kalauzolásában, Herman Ottó nyomában címmel, ismerkedhettek a fiatalok a Körös-Maros Nemzeti Park természeti értékeivel.

Ennek részeként Ecsegpusztát keresték fel, majd a Sterbetz István Tűzokvédelmi Látogatóközpont munkáját tanulmányozhatták, ahol a szokásos fajfelismerési gyakorlatra és az első tesztfeladatsor megoldására került sor. A terepi megfigyelés a Hortobágyi Nemzeti Park egyik, füves pusztai szeglete növénytani és állattani

különlegességeinek felfedezésével zárult, majd a látottakról és hallottakról újabb írásbeli fordulón kellett számot adni. A vasárnapi, újabb elméleti fordulókön az előre megadott szakirodalom ismeretanyagából, a Jermy Gusztáv Természettajzi Szertármúzeum látnivalóinak felidézéséből „vizsgálhattak” a fiatalok. Az általános iskolai oktatást kiegészítő Herman Ottó-verseny ezúttal is jól szolgálta a tehetséggondozás nagy felelősséggel járó munkáját.

A VERSENY VÉGEREDMÉNYE

1. **KOVÁCS KLÁRA TERÉZIA**, Veszprém, Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános Iskola (*Szauer Istvánné*).
2. **SARKADI MÁTÉ**, Debrecen, Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola (*Sarkadi Ferenc*),
3. **PÜSPÖKI ZSÓFIA**, Besenőtelek, Besenőteleki Dr. Berze Nagy János Általános Iskola (*Bozsik Mária*).

ÍRTA | RÁCZNÉ VATAI ERZSÉBET

A tudáspróba dobogós helyezettei balról jobbra: Sarkadi Máté, Kovács Klára Terézia és Püspöki Zsófia
FOTÓ | JUHÁSZ ZOLTÁN

A szellemi torna egyik izgalmas fordulója
FOTÓ | DR. TARDY JÁNOS

TELEKI PÁL-VERSENY

Eger

A XXV. Teleki Pál Földrajz-Földtan Verseny Kárpát-medencei döntőjét Egerben, az Eszterházy Károly Egyetemen rendezték meg. A patinás falak között a benevezett 13-14 éves diákok legjobbjai mérték össze tudásukat. A szellemi erőpróbán hatvan fiatal vett részt, közülük nyolcan

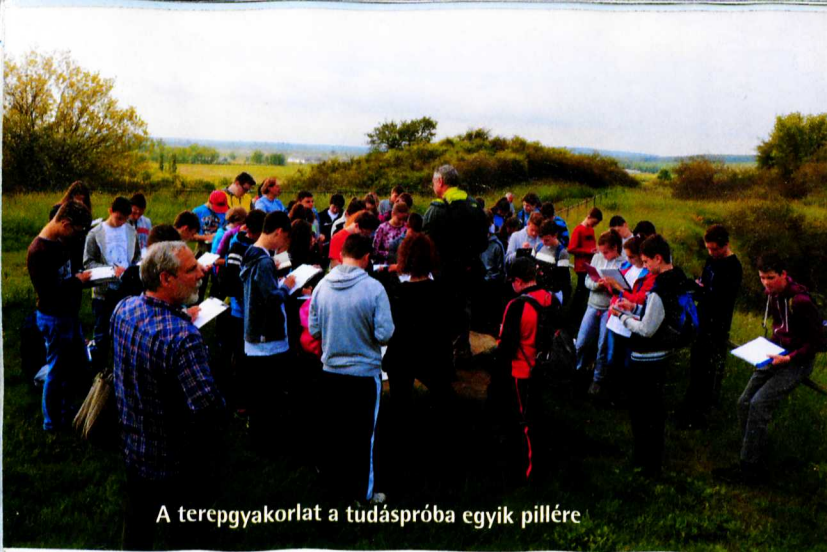
Erdélyből, míg négyen-négyen a Felvidékről és Kárpátaljáról, további ketten a Vajdaságból érkeztek.

A háromfordulós, nemzetközi döntő a tesztfeladatok megoldásával kezdődött. Az alapos tudásról számot adó erőpróbán a hetedikeseknél

ÍRTA | LOMBOS ÉVA

a legjobb eredményt elért versenyző 89, míg a következő évfolyamon 91 százalékos teljesítményt mutatott.

A verseny második napja a terepgyakorlaté volt. Ennek helyszínén, a Mátrában, az egerszalóki Sódomb, valamint a verpeléti és a siroki Várhegy

A terepgyakorlat a tudáspróba egyik pillére

Dobogós versenyzők
FOTÓK | DR. MARI LÁSZLÓ

sajátosságaival ismerkedhettek a versenyzők, és a recski Bányászati Kiállítóhelyet is felkeresték. Ezt követően a terepi feladatlap tette próbára a résztvevőket. Volt, aki valamennyi feladványt hibátlanul megoldott. A délutáni szóbeli fordulóban egy tartalmilag sokszínű feladatsorból húzással kiválasztott témát kellett kidolgozni és 5 perces kiselőadásban bemutatni. A legjobbak 96, illetve 98 százalékos teljesítményt értek el. A záróünnepségen *Vaskor Gabriella* a legjobb felkészítőtanárnak járó érmet vehette át. (A Társulat által adományozott új Teleki-érem

– hasonlóan a másik két versenyhez – *Szöllőssy Enikő Munkácsy*-díjas iparművész alkotása.)

A VERSENY VÉGEREDMÉNYE

VII. OSZTÁLY

1. *DIVINSZKI FERENC TAMÁS*, Budapest, Janikovszky Éva Általános Iskola (*Váginé Döbrentei Erika*),
2. *SZABÓ PÉTER LEVENTE*, Budapest, Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (*Kádárné Szalay Eszter*),

3. *BEZNOSZKA IGOR*, Szeged, Szegedi Tudományegyetem Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola (*Krajkó Edit*).

VIII. OSZTÁLY

1. *REIF MÁRTON*, Budapest, Kempelen Farkas Gimnázium (*Vaskor Gabriella, Juhász Gergely*).
2. *KOVÁCS ÁKOS*, Békéscsaba, Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Iskola (*Mokrán János*),
3. *PÁNCZÉL MÁTÉ*, Budapest, Budapest I. kerületi Szilágyi Erzsébet Gimnázium (*Vasváry Kinga*).

SAJÓ KÁROLY-VERSENY

Győr

Az idei, nemzetközi döntő kettős jubileum jegyében zajlott le. Huszonöt éve egy Győr-Moson-Sopron megyei kistélepülés általános iskolájából indult el, és tizennyolc esztendeje bővült ezeket megmozgató Kárpát-medencei méretűvé a Sajo Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatverseny. Az évtizedek során öt ország képviselésében mintegy tízezer hazai és határon túli fiatal bizonyíthatta a kötelezőt jóval meghaladó tudását. A siker első számú letéteményese a verseny megálmodója,

lelke, motorja és háziasszonya *Hajbáné Csuta Ildikó*.

Az anyagi erőforrások szűkössége miatt kétnaposra sűrített győri, nemzetközi döntő hátrországát a Széchenyi István Egyetem teremtette meg. A versenyzők az itthoni megmérettetések és regionális fordulók legjobbjai közül kerültek ki. Határainkon túl Beregszász, Szatmárnémeti, Révkomárom és Újvidék voltak a regionális elődöntők színhelyei, ahova a legjobb tíz-tíz iskolai csapat kerülhetett.

Magyarországon a területi döntők első két-két csapata juthatott tovább. Mintegy hatvan oktatási intézményből végül is huszonnégy három-három fős hazai és határon túli csapat kapott jogot a nemzetközi döntőn való részvételre, ám közülük huszonegy állt a startvonalra.

A háromfordulós megmérettetés az elméleti fordulóval, a tesztfeladatok megoldásával kezdődött, majd terepgyakorlattal folytatódott, amelynek helyszíne a Fertő tó közvetlen

A jubileumi forduló legjobbjai felkészítőikkel

A jubileumi torta szemre is látványos volt, rajta idei mottónk: „Amiért együtt érdemes”

Távesöves madármegfigyelés

Madártávlatból a nyári ludak

környéke volt. A résztvevők egy időutazás részei is lehetnek; a földtörténet évszázmilliókat idéző múltjától a jelenkori növény- és állatvilágok megismeréséig tartó szellemi iv sok érdekességet is kínált. A tesztfeladatok megoldásának végeredménye még a szigorú zsűri elismerését is kiérdemelte.

A második nap a kiselőadásoké volt, a nemritkán évekig tartó önálló megfigyelések, felmérések tapasztalatainak, következtetéseinek bemutatására volt alkalmas. A résztvevők számottevő

részét a víz minőségének alakulása, valamint a helyi természeti értékek bemutatása érdekelték. A legjobbak a környezettudatos gondolkodás „aprópenzre” váltható hétköznapi lehetőségeinek gyakorlati megvalósításáról szóltak, mint a kezdeményezések elindítói és eredményes végrehajtói is. Örvendetes volt a határon túliak kiváló szereplése. Az ünnepélyes eredményhirdetésre, a jubileumi elismerések átvételére és a jubileumi torta közös elfogyasztására a város házában került sor.

A VERSENY VÉGEREDMÉNYE

1. JÓZSEF ATILA GIMNÁZIUM ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKGIMNÁZIUM, Monor (Kiss Attila),
2. KRK SZILÁDY ÁRON GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM, Kiskunhalas (Nagy-Kálóziné Paska Andrea),
3. LÁGYMÁNYOSI BÁRDOS LAJOS KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA, Budapest (Hajdú Katalin).

HEVESY GYÖRGY-VERSENY

Eger

ÍRTA | BALOGH TERÉZIA

Hazánk legnagyobb hagyományú, tehetséggondozó kémiai tudáspróbájának ismét az egri Eszterházy Károly Egyetem adott otthont. A 13-14 éves korosztályt megmozgató szellemi erőpróbán a megyei, illetve a regionális fordulókban a legjobb 38-38 hetedik és nyolcadikos diák vett részt, köztük négy-négy a határon túlról érkezett.

A verseny résztvevői írásban, laboratóriumi gyakorlaton és szóbeli fordulóban mérhették össze tudásukat.

Az első helyezettek, valamint a felkészítőtanárok

közül Tölgyesné Kovács Katalin (Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium), és Sebőné Bagdi Ágnes (ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, Budapest) az MTT Hevesy-emlékérmét vehette át.

A VERSENY VÉGEREDMÉNYE

VII. OSZTÁLY

1. SZABÓ ESZTER, Szeged, Tabán Általános Iskola (Sós Mária),
2. KERTÉSZ BENCE, Győr, Révai Miklós Gimnázium (Pöheimné Steinger Éva),

3. FARKAS IZABELLA, Budapest, ELTE Radnóti Miklós Gimnázium (Szarvas Szilvia).

VIII. OSZTÁLY

1. SCHNEIDER ANNA, Zalaegerszeg, Zrínyi Miklós Gimnázium (Tölgyesné Kovács Katalin),
2. SIMON VIVIEN KLAUDIA, Budaörs, Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskola (Forró Melinda),
3. TÓTH ISTVÁN, Szombathely, JELTE Bólyai János Általános Iskola és Gimnázium (Tőkéné Gvítkovics Szilvia).

A biztos tudás sokszorosán kamatozik

Együtt a versenyzők, a felkészítőtanárok és a kísérők ...